

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie

Judecători – Cobzac Elena și Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Corceac Victor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Corceac Victor xxxxx, *născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.10.2014 – 28.05.2015;

Instanța de apel: 20.07.2015 – 08.10.2015;

06.10.2016 – 14.03.2017;

Instanța de recurs: 04.05.2016 – 01.11.2016;

24.11.2017 – 20.12.2017;

15.02.2018 – 04.04.2018.

Asupra admisibilității recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 28 mai 2015, Corceac Victor a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 u. c., ce constituie suma de 6000 (șase mii) lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 (unu) an.

Acțiunea civilă, intentată de partea vătămată Cauș Zinaida a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Corceac Victor la 16.04.2013 aproximativ ora 08:50 min., fiind responsabil de exploatarea și starea tehnică a autoturismului de model „Mercedes 190” cu numere de înmatriculare xxxxx și remorca de model xxxxx cu numere de înmatriculare xxxxx, știind că mecanismul de cuplare a remorcii este uzat și defectat, contrar prevederilor art.126 pct.1) din Regulamentul Circulației Rutiere (RCR), conform căruia „Persoanele responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor sânt obligate: - să nu admită în circulație vehiculele a căror stare tehnică nu corespunde normelor tehnice” și art.122 pct.6 lit. h) din RCR, care prevede că „este interzisă exploatarea vehiculelor în cazurile în care sânt depistate devieri de la normativele tehnice este defectat dispozitivul de cuplare a remorcherului sau a remorcii, lipsește sau este defectat dispozitivul de siguranță cablul remorcii care, prin construcție, nu este dotată cu frână autonomă” le-a pus în exploatare.

În așa mod, la 16.04.2013 aproximativ ora 08:50, Corceac Victor, fiind la volanul autoturismului de model „Mercedes 190” cu numere de înmatriculare xxxxx, cu remorca de model xxxxx cu numere de înmatriculare xxxxx, se deplasa pe str. Ștefan cel Mare com. Grătiești mun. Chișinău din direcția șos. Balcani.

În timpul deplasării, ajungând în preajma casei de locuit amplasată pe str. Ștefan cel Mare 10 com. Grătiești, s-a decuplat mecanismul de remorcare al remorcii de model xxxxx cu numere de înmatriculare xxxxx, care din inerție ieșind haotic de pe carosabil, a tamponat pietonul Cauș Zinaida care se afla pe acostament.

În rezultatul accidentului rutier, pietonului Cauș Zinaida i-au fost cauzate vătămări corporale medii în formă de fractură a extremității superioare a tibiei, fractura prin tasare-separare condil lateral tibiei stângă cu deplasare, fractura falangei proximale police stângă cu deplasare, fractura capului metacarpian unu mâna stângă, plăgi gambei stângă și picior drept, confirmate prin raportul de expertiză medico-legală nr.1019/D din 22.05.2013.

Prima instanță a calificat acțiunile inculpatului Corceac Victor în baza art.264 alin.(1) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Popa Marin în numele părții vătămate Cauș Zinaida, prin care a solicitat casarea sentinței în partea ce ține de acțiunea civilă, rejudecarea cauzei penale cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu admiterea acțiunii civile și încasarea de la inculpatul

Corceac Victor a prejudiciului material în sumă de 23 000 mii lei, precum și a prejudiciului moral în sumă de 150 000 mii lei, pentru urmările avute loc de pe urma comiterii faptei prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal.

În argumentarea cererii de apel, avocatul a indicat că prima instanță neîntemeiat a lăsat acțiunea civilă fără soluționare, deși în cadrul cercetării judecătorești au fost prezentate probe exprimate prin înscrisuri care au reflectat toate cheltuielile suportate de către partea vătămată și civilă Cauș Zinaida.

Așadar, prin faptul lăsării acțiunii civile pentru examinare într-un alt proces civil, partea vătămată Cauș Zinaida a fost pusă într-o situație și mai grea și dificilă, din punct de vedere financiar privitor la cheltuielile suportate pe marginea petrecerii tratamentului medical, suportării suferințelor fizice și morale în rezultatul vătămarilor corporale cauzate de către inculpatul Corceac Victor în urma accidentului rutier.

În urma traumelor cauzate în accidentul rutier ultima a devenit invalid de gradul II, nu s-a tratat definitiv nici până la moment, având dificultăți enorme pentru a se deplasa, iar inițierea unei noi proceduri civile pe marginea despăgubirii lui Cauș Zinaida vor provoca dificultăți și cheltuieli suplimentare de deplasare, suferințe fizice și psihice, amintiri și retrăiri despre calvarul incidentului care a avut loc.

La adoptarea sentinței prima instanță urma a se expune și asupra cuantumului acțiunii civile care se datorează unei sume în mărime de 38 000 lei pentru prejudiciu material, cu excepția sumei parțial restituite până la finisarea cercetării judecătorești în sumă de 15 000 lei, precum și a prejudiciului moral în sumă de 150 000 lei pentru suferințele fizice și psihice suportate până la moment, pentru retrăirile sufletești ce se datorează faptului că în rezultatul traumelor primite Cauș Zinaida a fost nevoită, din cauza imposibilității de a se deplasa, să fie concediată de la serviciu ratând astfel venitul, alegându-se cu o invaliditate de gr. II și o pensie de invaliditate mizeră.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2015, a fost admis parțial apelul declarat, casată sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care s-a admis acțiunea civilă intentată de partea vătămată Cauș Zinaida și s-a încasat de la Corceac Victor cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul părții vătămate Cauș Zinaida suma de 10 000 lei.

Din oficiu s-a casat sentința și în latura penală, Corceac Victor fiind recunoscut vinovat de comitere a infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă, în mărime de 300 u.c., fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

5. Instanța de apel a conchis că prima instanță corect a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de inculpatul Corceac Victor.

Încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de inculpatul Corceac Victor, nu a fost contestată, astfel, verificând probele administrate, în conformitate cu prevederile

art.art.100 alin.(4), 101 Cod procedură penală, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a ajuns la concluzia de a încadra acțiunile inculpatului Corceac Victor în baza art.264 alin.(1) Cod penal, pe semnele: încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.

La fel, instanța de apel a mai statuat că la aplicarea pedepsei, prima instanță nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.7, 75 Cod penal.

Totodată, examinând materialele cauzei, instanța de apel a găsit oportun de a casa sentința din oficiu în latura penală, din considerentul că prima instanță la stabilirea pedepsei n-a luat în considerație faptul că pedeapsa complementară nu se aplică în cazul aplicării sancțiunii sub formă de amendă, ci se aplică doar în cazul aplicării sancțiunii cu închisoarea.

Subsecvent, instanța de apel a considerat că acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cauș Zinaida urmează a fi admisă în parte și să fie dispusă încasarea de la Corceac Victor în beneficiul părții vătămate suma de 10 000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral pricinuit părții vătămate.

Instanța de apel, ținând cont de prevederile art.art.219 alin.(4), 220 alin.(3) Cod de procedură penală, art.art.1422 alin.(1), (2), 1423 Cod civil, a statuat că motivele invocate în apel, pot servi drept temei pentru admiterea acestuia în partea încasării prejudiciului moral. Ce ține de prejudiciul material, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a indicat că partea vătămată urmează a se adresa cu acțiune civilă în instanța de drept civil, deoarece la materialele dosarului nu sunt probe concludente și pertinente întru confirmarea încasării despăgubirilor pentru dauna materială în sumă de 38 000 lei. Din materialele dosarului rezultă că inculpatul i-a achitat părții vătămate o sumă de bani pentru tratament și nu este clar care sumă anume nu a fost acoperită.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Popa Marin în numele părții vătămate Cauș Zinaida, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Corceac Victor să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal, aplicându-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 u.c., cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, admiterea acțiunii civile și încasarea de la inculpat a prejudiciului material în sumă de 23 000 lei, precum și prejudiciul moral în sumă de 150 000 lei.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a indicat că instanța de apel eronat a admis în parte apelul declarat, aceasta a depășit limita examinării cauzei când din oficiu a casat sentința în latura penală, prin care i-a stabilit inculpatului pedeapsa sub formă de amendă, fără a-l priva de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Totodată, recurentul a menționat că prima instanță neîntemeiat a lăsat acțiunea civilă fără soluționare, deși în cadrul cercetării judecătorești au fost prezentate probe exprimate prin înscrisuri care au reflectat toate cheltuielile suportate de partea vătămată Cauș Zinaida, în rezultatul traumelor cauzate, iar instanța de apel eronat sau tendențios a motivat că bonurile fiscale și înscrisurile nu sunt probe concludente și pertinente la stabilirea prejudiciului cauzat în sumă de 38 000 lei.

Prin lăsarea acțiunii civile pentru examinarea în ordinea procedurii civile, partea vătămată Cauș Zinaida a fost pusă în situație mai grea și dificilă, din punct de vedere financiar, în privința cheltuielilor suportate în legătură cu tratamentul medical, suferințele fizice și psihice. Partea vătămată este pusă în situația de a înainta pe viitor cerere de chemare în judecată, prin ce i se înrăutățește starea materială și se creează suferințe fizice și psihice, reamintirea retrăirilor despre calvarul accidentului avut loc, aceasta în rezultatul traumelor primite se află în imposibilitatea de a se deplasa, s-a concediat, fiindu-i atribuit gr. II de invaliditate și are o pensie de invaliditate mică.

Prin urmare, recurentul a punctat că în instanța de judecată au fost prezentate toate înscrisurile în original care probează cheltuielile și prejudiciul material suportat.

În drept, recurentul și-a întemeiat recursul pe prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 noiembrie 2016, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Popa Marin în numele părții vătămate Cauș Zinaida, casată decizia parțial, în latura civilă, cu remiterea cauzei la rejudecare în această parte în aceeași instanță de apel. În rest, în latura penală decizia atacată a fost menținută.

Instanța de recurs a conchis că instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate de apelant la pct.3 al prezentei decizii în ce privește acțiunea civilă, precum nejustificat și în termeni generali, fără o motivare corespunzătoare a dispus încasarea în contul părții vătămate Cauș Zinaida a prejudiciului moral în sumă de doar 10 000 lei din suma solicitată, fără a lua în considerație circumstanțele speței, că în rezultatul infracțiunii comise părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale medii, fiindu-i atribuit ulterior gradul doi de dezabilitate, astfel că suma încasată este vădit disproporțională suferințelor fizice și psihice suportate de partea vătămată, ignorându-se la caz, prevederile art.1423 Cod civil, 219 alin.(4), 414 Cod de procedură penală.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017, a fost admis apelul declarat de avocatul Popa Marin în numele părții vătămate și civile Cauș Zinaida, casată sentința în latura civilă în ce privește încasarea prejudiciului moral, și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunea civilă a fost admisă în partea prejudiciului moral,

dispunându-se încasarea de la Corceac Victor în beneficiul lui Cauș Zinaida prejudiciul moral în mărime de 100 000 lei, în rest, sentința fiind menținută.

Instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în latura civilă, a conchis că este justă soluția primei instanțe în ce privește încasarea prejudiciului material, la care instanța a reținut corect prevederile art.225 alin.(3) Cod de procedură penală și a admis în partea dată în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, deoarece de către partea vătămată nu au fost prezentate careva probe incontestabile pentru stabilirea corectă a mărimii cuantumului prejudiciului material și acesta nu este posibil de constatat fără a amâna judecarea cauzei.

Totodată, reținând prevederile art.219 alin.(2) Cod de procedură penală, art.art.616, 1423 Cod civil, instanța de apel a concluzionat că este incorectă soluția primei instanțe cu privire la încasarea prejudiciului moral, pe când incontestabil s-a dovedit că partea vătămată a avut mari retrăiri sufletești și dureri fizice, în urma infracțiunii comise de inculpat, aceasta a devenit o persoană cu dezabilitate accentuată, căreia i-au fost provocate nu doar suferințe puternice fizice, dar și psihice, respectiv, reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, instanța a concluzionat că suma de 100 000 lei va fi echitabilă întru a compensa suferințele morale, considerând totodată că suma solicitată în mărime de 150000 de lei este una exagerată.

8. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Gîscă Valeriu în numele inculpatului Corceac Victor, care a solicitat casarea acesteia, în partea încasării prejudiciului moral, invocând că suma dispusă spre încasare în mărime de 100 000 lei este una exagerată, reieșind din faptul că partea vătămată prin recipisă încă în cadrul urmăririi penale a declarat că nu are careva pretenții față de inculpat.

Totodată, a mai menționat că instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că până la producerea accidentului rutier, inculpatul a trecut revizia tehnică, care a stabilit că mecanismul de cuplare a remorcii corespunde cerințelor tehnice.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 20 decembrie 2017, recursul avocatului Gîscă Valeriu în numele inculpatului Corceac Victor, a fost declarat inadmisibil, deoarece nu corespunde cerințelor de formă și conținut.

În motivarea deciziei adoptate, instanța de recurs a indicat că din actele cauzei, rezultă că cauza penală a fost judecată în primă instanță în prezența inculpatului Corceac Victor și avocatului Gîscă Valeriu, în baza mandatului nr.0483978, seria MA din 17.06.2016, eliberat doar pentru participarea în Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău. În instanța de apel, inculpatul a fost reprezentat de avocatul Gîscă Marcel, în baza mandatului nr.1102581 din 09.01.2017, eliberat doar pentru instanța de apel.

Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către avocatul Gâscă Valeriu, care la cererea de recurs nu a anexat actul ce i-ar fi confirmat împuternicirile și consimțământul inculpatului la reprezentarea în instanța de recurs și nici pentru contestarea deciziei instanței de apel, nerespectându-se prevederile art.70 alin.(1), (7), 361 alin.(1) Cod de procedură penală.

Prin urmare, în cazul în care recursul este declarat de persoana căreia nu-i aparține acest drept, în asemenea caz, recursul declarat se consideră inadmisibil, din motiv că cererea de recurs a fost depusă de către o persoană care nu poate fi considerată ca titular legal al dreptului de a declara recurs.

10. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 23 ianuarie 2018 inculpatul Corceac Victor a contestat-o cu recurs ordinar, prin care solicită casarea deciziei în latura civilă, și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia cuantumul prejudiciului moral să fie micșorat, motivând că nu are posibilitatea de a achita această sumă, deoarece este pensionar și suferă de o boală psihică.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, deoarece este depus peste termen, din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit materialelor dosarului, instanța de recurs constată că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 14 martie 2017 în prezența procurorului, părții vătămate, inculpatului și a avocatului acestuia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 14 martie 2017 (f.d.65-67 Vol. II). Părțile prezente au fost înștiințate despre data pronunțării deciziei integrale, care a avut loc la 11 aprilie 2017. În cadrul ședinței de judecată din 11 aprilie 2017, decizia motivată a fost pronunțată integral în lipsa inculpatului și a avocatului acestuia, însă acest fapt nu a constituit un impediment pentru a declara recurs atât de către de către inculpat, cât și de către avocatul acestuia, în termenul stabilit de lege.

Totodată, instanța de recurs consideră necesar de accentuat că potrivit legislației procesual penale în vigoare termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel curge din momentul pronunțării integrale a acesteia.

Tot aici, se reține că prevederile art.319 alin.(2) Cod de procedură penală, stipulează că partea prezentă la un termen de judecată nu mai este înștiințată pentru termenele următoare, chiar dacă va lipsi la vreunul dintre aceste termene.

În atare împrejurări, instanța de recurs concluzionează că în speța dată, termenul de declarare a recursului curge din momentul recepționării deciziei integrale a instanței de apel tradusă în limba rusă. Astfel, în cazul dat, potrivit scrisorii de însoțire, copia deciziei integrale tradusă în limba rusă a fost transmisă inculpatului la 14 noiembrie 2017, deci termenul a început a curge din 14 noiembrie 2017 și a expirat la 15 decembrie 2017, aceasta fiind considerată ultima zi de declarare a recursului ordinar.

În această ordine de idei, instanța de recurs menționează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede repunerea în termen a recursului.

Reieșind din circumstanțele menționate și prevederile art.art.422, 432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul depus de către inculpatul Corceac Victor la 28 ianuarie 2018, este considerat ca fiind tardiv, deoarece a fost depus peste termenul de 30 de zile prevăzut de legislație.

12. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul **Corceac Victor xxxxx**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017, în propria cauză penală, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 04 mai 2018

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Cobzac Elena

Guzun Ion